№ 184. Piątek 9. Sierpnia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 7. sierpnia. Dnia 6. sierpnia 1861 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXXVI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 75. Dekret ministeryum finansów z 27. lipca 1861, prawomocny w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii i w Serbskiem Województwie z Temeskim banatem, z przepisami względem wykonywania ustawy należytości z 2. sierpnia 1850.

Nr. 76. Rozporządzenie ministeryum finansów z 30. lipca 1861, ważne we wszystkich krajach koronnych, którem zostają zakazane handel losami pożyczki loteryjnej kantonu Freyburg, ddo. Freyburg dnia 1. maja 1861 po 15 franków i publiczne obwieszczenie sprzedawania tych losów.

Nr. 77. Dekret ministeryum finansów z 30. lipca 1861, ważny w Lombardo-weneckiem Królestwie, względem przedawania gruboziarnistej soli i taryfowej jej ceny.

Z tym zeszytem wyjdzie także i będzie rozesłany spis osnowy wydanych w miesiacu lipcu 1861 zeszytów dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Odezwa do mieszkańców Pragi. — Wypadki w Pradze. — Losowanie obligacyi)

W Pradze porozlepiano dn. 2. b. m. na rogach ulic następujące dwa obwieszczenia:

Obwieszczenie.

Pożałowania godne niepokoje nocne w dniach 31. lipca i 1. sierpnia b. r. stłumiła c. kr. dyrekcya policyi własnemi siłami tak dalece, że udało się rozpędzić tu owdzie gromadzące się tłumy i uwięzić znaczną liczbę sprawców rozruchu. Niestety nie zabezpieczyło to cudzej własności od uszkodzenia. Wielką przeszkodą w rozwinięciu środków ostrożności, jest wielka liczba zbierających się za każdym razem ciekawych widzów.

Wzywa się zatem surowo, aby nikt nie brał udziału w zbiegowiskach w jakimbądź zamiarze; iż tym sposobem będzie można użyciem ostrzejszych środków przywrócić spokój i porządek i ochronić niewinnych od szkody.

Na przypadek, gdyby potrzeba było wezwać siły wojskowej, zwraca się na to uwagę, że siła zbrojna w razie zbiegowisk i czynnego porwania się, jak np. rzucaniem kamieni, według istniejących zdawna przepisów może i powinna użyć broni nawet bez poprzedniego wezwania od władzy cywilnej.

Nadto przypomina się §§. 279 i 284 kodeksu karnego o zbiegowiskach z tym dodatkiem, że według §. 281 przestępstwa tego każdy staje się winny, kto czeladź swą i domowników nie stara się zatrzymać w domu.

Honor i dobre imie naszego miasta wymaga, ażeby położyć wreszcie koniec przestępstwom wywołanym złością i złem wychowaniem, i ażeby wszyscy poczciwi i miłujący honor ludzie przyczynili się do tego szczerze ścisłem wykonaniem rozkazów władzy.

Z c. k. dyrekcyi policyi.

Praga, dnia 2. sierpnia 1861.

Wacław Ullmann,
c. k. radca rządowy i dyrektor policyi.

Mieszkańcy Pragi!

Od dwóch dni miasto nasze jest widownią excesów ulicznych zakłócających spokojność, nad którymi tem bardziej należy ubolewać, że ludność Pragi odznaczała się potąd zawsze zachowaniem pełnem godności.

W mocnem przekonaniu, że przestępstwa podobne przeciw komukolwiek zwrócone, wzniecają słuszne oburzenie u przeważającej części ludności, wzywa rada miejska powołana zaufaniem spółobywateli reprezentować miasto, usilnie mieszkańców Pragi, aby przyłożyli się z wszystkich sił swoich i całym swym osobistym wpływem zapobiedz rozruchom, aby c. k. dyrekcya policyi nie była zmuszona dla utrzymania spokoju i porządku użyć środków, któreby mogły najsmutniejsze pociągnąć za sobą następstwa.

Z rady miejskiej.

Praga, dnia 2. sierpnia 1861.

Burmistrz *F. Pstross*.

Praga, 3. sierpnia. Spokój nie zakłócony już dzisiaj. Wieczorem obstawiono wprawdzie strażami przystępy do Josefsztadu, lecz zbiegowiska żadnego nie było.

Zapewne nie tylko przedsięwzięte wczoraj surowe środki ostrożności i mocna ulewa powstrzymała od dalszych niepokojów, lecz rozwaga zajęła miejsce wzburzenia umysłów w niższych warstwach ludności, tak że nie należy obawiać się już więcej powtórzenia excesów.

— *Gazeta pragska* pisze: Od trzech dni przywrócona spokojność w Pradze, a ruch po ulicach, które niedawno były widownią smutnych wypadków, nie jest teraz mniej ożywiony jak naówczas, nim jeszcze nagłe chwilowe wzburzenie opanowało niższe warstwy ludności naszego miasta, i dało powód do zbiegowisk.

Wzburzenie to nazywamy z umysłu nagłem i chwilowem, ponieważ tu i ówdzie odzywały się głosy, które niedawne zaburzenia przedstawiały jako umówione i naprzód obmyślane. Mniemanie zaś takie jest złośliwem kłamstwem. Zwady, w których tak chrześcianie jak żydzi jednakowo zawinili, stały się przyczyną przesadzonych wieści, które z ust do ust przechodząc, w ten sposób pomiędzy niższą warstwą ludu urosły, że wszelkie usiłowanie osłabić je, okazało się daremne. Te przesadzone wieści, których początku nie tyle w złośliwości ile w łatwowierności szukać należy, podburzyły nienawiść przeciw żydom, która mianowicie w niższych klasach panuje od dawna, i ztąd to pochodzą wykroczenia, na które użalają się wszyscy szanowni mieszkańcy Pragi wszelkiej narodowości i wszelkiego stanu.

Ograniczają się one jednak na wybiciu okien w kilku domach na Josefsztadzie, na ulicy długiej i sukienniczej, jako też na targowicy tandeciarskiej, i na uszkodzeniu mebli, które stały w pobliżu okien, gdy do nich kamieniami rzucano. Szkody te spotkały nie samych izraelitów, tylko sądzimy jedynie, że u nich okazały się największe. Zuchwalcy nie oszczędzali także okien mieszkań chrześciańskich, a to po za Jozefsztadem leżących. Kilka dzienników donosiło, że usiłowano poburzyć domy, lecz tego wcale nie było. Przy całem tem zajściu nikt rannym nie został, ani z winowajców, ani z policyi, ani z wojska, wyjąwszy jednego policyanta, który lekko i to tylko przypadkiem draśnięty został. Uwięziono blisko stu chłopców rzemieślniczych, czeladników i wyrobników obwinionych o udział w zaburzeniach.

O to jest wszystko, co o rzeczywistej przyczynie zbiegowiska powiedzieć można.

C. k. komisarze policyi i wszystkie nadzorcze organa Pragi otrzymały polecenie śledzić rozsiewaczy niepokojących wieści, i po zbadaniu istoty czynu w myśl §. 300 ustawy karnej podać ich wyrokowi sądu karnego.

Na odbytem dnia 1. sierpnia b. r. na mocy najwyższych patentów z 21. marca 1818 i 23. grudnia 1859 — 339tem i 340tem losowaniu dawniejszego długu państwa wyciągnięto seryę nr. 14 i 283.

Serya 14 zawiera obligacye bankowe w pierwiastkowej stopie procentowej 5 pct. od nr. 11.563 aż włącznie do nr. 12.154 w kwocie kapitałowej 978.599 zł. z procentami według zniżonej stopy w kwocie 24.464 zł. 58½ c., a następujące poźniej domestykalne obligacye stanów Niższej Austryi po 4 pct. od nr 1608 aż włącznie do 1718 w kwocie kapitałowej 148.533 zł. 48 cent. z procentami, według zniżonej stopy w kwocie 2970 zł. 40⅜ c.

Serya 283 obejmuje obligacye kamery nadwornej w pierwiastkowej kwocie procentowej 5 pct. od nr. 2427 aż włącznie do nr. 2750 w kwocie kapitałowej 998.938 zł. 32 c. z procentami według zniżonej stopy w kwocie 24.973 zł. 27¾ c.

Zawarte w tych seryach pojedyńcze numera będą w osobnym spisie poźniej ogłoszone.

Na odbytem potem trzeciem losowaniu seryi obligacyi długu państwa 5 procentowej pożyczki loteryjnej z 15. marca 1860 wyciągnięto następujące 45 numerów seryi.

Spis wylosowanych 45 seryów.

Numera wylosowanych seryów:

64, 197, 251, 1430, 1606, 1869, 2419, 3572, 3828, 3919, 4725, 5430, 5863, 6000, 6594, 7195, 8116, 8340, 8837, 9154,

9459, 10.015, 10.094, 10.203, 10.253, 10.562, 11.504, 11.733 12.048, 12.115, 12.515, 13.969, 15.697, 16.006, 16.288, 16.544, 16.586, 16.868, 17.031, 17.314, 18.112, 18.582, 19.357, 19.506, 19.786.

Losowanie zawartych w tych seryach numerów wygrywających odbędzie się dnia 2. listopada b. r.

Ameryka.

(Depesze.)

Do Londynu nadeszły następujące depesze telegraficzne:

Nowy Jork, 16. lipca. Jenerał M'Clelan donosi na drodze urzędowej ministeryum wojny, że pułkownik Pagram poddał się z 600 separatystami w Beverley, i że jenerał Morris puścił się w pogoń za innym licznym oddziałem, który w St. George pobit na głowę. Dowódzca wojsk południowych jenerał Barnett poległ. Strata wojsk związkowych wynosi w zabitych 13 ludzi, nieprzyjaciel zostawił ich 200 na placu. Zdobyto siedm dział i 1000 żołnierza wzięto w niewolę. Depesza jenerała M' Clelan kończy następującemi słowy: „Zwycięstwo nasze jest zupełne, najmocniej zaś przekonany jestem, że odszczepieństwo w Wirginii zachodniej stłumione.“ Korespondent dziennika *New-Jork-Herald* z Washingtonu donosi, że konzul angielski w Charlestonie nadesłał dokumenta lorda Lyona względem naruszenia blokady w zatoce Chesapeake, czego dopuściły się osoby prywatne za pozwoleniem rządu związkowego.

W izbie deputowanych przyjęto rezolucyę względem odroczenia senatu w d. 19. b. m., jeżeli senat zezwoli. Inną rezolucyę względem zwołania konwentu narodowego, aby przywrócić pokój, odrzucono 92 głosami przeciw 51. Wiadomości, które tu z Hawanny nadeszły, sięgają do 10go b. m. Parowiec korsarski „Sumter“ zabrał na południowem wybrzeżu Kuby ośm okrętów amerykańskich naładowanych cukrem. Jeden został spalony, pozostałe zaś siedm przyprowadzono łupem do Cienfuegos. Jedni mówią, że kapitan wydał te okręta, inni zaś, że upierał się, aby całą sprawę przedłożyć w Madrycie pod sąd.

Nowy Jork, 17. lipca. Mówią, że siła wojsk związkowych pod jenerałem Macdowall wynosi 55.000 luda. Ze wzgórzów Arlingtonu puścił się on wczoraj ku Fairfax Courthouse. Kongresowi przedłożono bile względem przyzwolenia 3 milionów dolarów na wzmocnienie floty, aby skuteczniej stłumić mogła działanie statków korsarskich. Pan Sumner zaniósł petycyę o zniesienie niewolnictwa; proponuje on wynagrodzić właścicieli niewolników ze skarbu Stanów zjednoczonych.

Pan Breckenridge w namiętnej mowie nazywa czyny prezydenta Lincolna, a mianowicie zawieszenie aktu Habeas Corpus nadużyciem władzy, które sprzeciwia się konstytucyi. Oświadczył, że krajowi zagraża despotyzm wojskowy. Z jednej strony namiętność, a z drugiej zaślepienie tak są wielkie, że nikt nadużycia nie dostrzega. Nadmienia o odrzuceniu polubownego sądu Crittendena, i czyni uwagę, że kraj powinien wiedzieć, że kongres rozmyślnie odrzucił ostatni środek odwrócenia okropności wojny domowej.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Kanał Sueski. — Kwestya węgierska.)

Londyn, 3. sierpnia. Jego arcyksięca Mość Ferdynand Maxymilian zwiedzał wczoraj z dostojną małżonką swoją pod imieniem hrabi Lachrama, nowo założone ogrody w Kensington, a dziś odjechał z powrotem do Osborne.

— Na przedwczorajszem posiedzeniu udzielił lord Palmerston w izbie niższej raport jeneralnego konzula w Alexandryi, zawierający doniesienie, że przy budowie kanału suezkiego wprawdzie zachodzi przymus do pracy, ale robotnicy hojnie są płatni. Griffith tuszy, że rząd angielski odwoła się do wicekróla egipskiego względem przyrzeczeń, które go wiążą.

— *Times* donosząc, jaki skutek sprawił w Węgrzech reskrypt królewski, czyni przy tej sposobności uwagę, że teraźniejsze stosunki europejskie przybrały postać przyjaźniejszą dla Austryi, i że opór Neapolitanów przeciw rządom z Turynu usprawiedliwia zdanie tych, którzy jedność Włoch potępiają. Piemont sam z sobą w zawikłaniu; Francya zdaniem Paryżanów nie może dobywać oręża tylko w sprawie własnej, Austrya przeto nie ma się czego obawiać, by interes, duma, lub żądza wojny obcego narodu stać mogły przeszkodą w uporządkowaniu swych spraw wewnętrznych.

Stałem jest przedsięwzięcie Cesarza bronić całą siłą całości monarchyi, i nie dozwolić na żadną ustawę, któraby nie dałaby pogodzić się z jednością państwa i nową konstytucyą, albowiem niepodległość, jakiej Węgry żądają, oderwałaby to królestwo od monarchyi austryackiej; i dlatego wszelkie inne powody nie zdołają odwieść Cesarza, by stanowczo nie oparł się podobnym żądaniom. Jeżeli bowiem Węgry, Kroacya i Siedmiogród imiennie tylko zależeć będą od Austryi, a w rzeczy samej podlegać tym, którzy w Peszcie na sejmie krajowym przewodzą, zniknęłaby cała powaga Austryi. Nie chodzi tu już o kwestyę lokalną, lecz o utrzymanie jednego z głównych mocarstw Europy.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — P. Merode. — Budżet miasta Paryża — Nowe stanowisko okrętom morza śródziemnego.)

Paryż, 3. sierpnia. Ich Mość Cesarstwo z synem przybyli dziś o drugiej z Fontainebleau do Paryża. Na kolei miejskiej stały woltyżery pułku gwardyi, a marszałek Magnan i prefekt miasta Paryża przyjmowali Cesarza i Cesarzowę. Z dworca Ich Mość Cesarstwo udali się do Tuileryów, gdzie wkrótce zebrała się rada ministeryalna, po której około piątej Cesarstwo z całym dworem odjechali do St. Cloud.

— P. Thouvenel będzie z powrotem w poniedziałek, i odbiera bióro spraw zagranicznych. — Rozchodzi się pogłoska, że p. Morny będzie mianowany „Arcykanclerzem państwa“, i jego miejsce prezydentury ciała prawodawczego objąłby p. Baroche, a na jego miejsce miałby nastąpić p. Rouher. Dalsze zmiany, jak słychać, w temby były, że p. Forcade objąłby ministeryum budowy w miejsce pana Rouher, a p. Fould wróciłby do ministeryum finansów.

— Król szwedzki oczekiwany tu w przyszły poniedziałek. Ma zabawić pięć dni. Przygotowano dla niego apartamenta w St. Cloud.

— *Pays* zbija dziś znowu pogłoskę, jakoby wojsko francuskie miało ustąpić z Rzymu.

— Jeden z dzienników francuskich donosi z Neapolu pod dniem 30. lipca, że uzbrajają tam na nowo bardzo pospiesznie warownie, a działa zwrócono na najludniejsze ulice miasta.

— *Constitutionnel* pisze: Powtarzamy, że czyny pana Merode nie mogą zmienić ani postanowień Cesarza, ani polityki francuskiej; ale mogą wpłynąć korzystnie na urzeczywistnienie planów, które papiestwu wrócą jego zupełną niepodległość, i wrócić mu mogą jego wpływ na Włochy i cały świat.

— W budżecie Paryża na rok 1861 wynoszą stałe podatki w okrągłej sumie 29 milionów; z tych przypada 9 mil. na podatek gruntowy; blisko 5 mil. na podatek od osób i mebli; $3\frac{1}{2}$ mil. na podatek od drzwi i okien, a $11\frac{1}{2}$ mil. na patenta. Ogółowe dochody i rozchody podane są na 172,075.597 fr. Powszechne dochody wynoszą 105 mil.; między temi wynoszą: akcyza $72\frac{1}{2}$ mil.; daniny, legaty i darowizny za różne roboty i posługi 9 mil.; podsienia i targowice $6\frac{1}{2}$; zakłady hydrauliczne $3\frac{1}{2}$; puszczenie w najem placów na ulicach i miejscach publicznych $2\frac{1}{2}$; jatki 2 mil., a ustępstwa gruntu na cmentarzach 1,350.300 fr. Zwyczajne wydatki wynoszą $72\frac{1}{2}$ mil.; do tego należą koszta służby prefektury i policyi 22 mil.; utrzymywanie dróg itd. 12 mil.; zakłady dobroczynności 11; akcyza i inne służby dochodowe 7; gwardya narodowa, gwardya Paryża, rekrutacya itd 3; nauka elementarna $21\frac{1}{2}$; bulwary i plantacye 2: woda i kanały 2 mil. itd. Z pensyi jest jedna w kwocie 10.000 fr. na korzyść pana van Heckeren Gevers, byłego pazia Napoleona I., który radzie municypalnej oznajmił urodzenie się Króla Rzymu, i otrzymał za to powyższą pensyę. Na publiczne festyny i uroczystości wyznaczone są 771.000 fr.

— Wiadomo, że na posiedzeniach francuskiego ciała prawodawczego zapytywano, gdzie Francya mieć będzie miejsce na swoją flotę z morza śródziemnego, która tak znacznie powiększoną została, i że minister maryuarki odpowiedział na to pytanie, że wkrótce na morzu śródziemnem upatrzy przystań, odpowiadającą wszystkim potrzebom; w tej zaś odpowiedzi domyśliwano się przyłączenia wyspy Sardynii. Urzędowy *Pays* podaje teraz obszerną korespondencyę o wybornych warsztatach na wybrzeżach Korsyki, a mianowicie w Ajaccio, gdzie sztuka połączona z naturą ułatwia założenie stanowiska do naprawiania okrętów, i dogodnej na każdą porę roku przystani dla parowców i wszelkich innych okrętów.

Włochy.

(Modły publiczne. — Statystyka duchownych w Rzymie. — Ogłoszenie prioratu maltańskiego. — Okólnik wicegubernatora Bergamu.)

Turyn, 3go sierpnia. P. Benedetti, poseł nowo mianowany francuski, spodziewanym tu jest na 16. lub 17. b. m. Ma polecenie wręczyć Królowi swe listy wierzytelne, a potem wrócić do Paryża, ażeby zdać bióro spraw zewnętrznych następcy po sobie mianowanemu. Czynność ta może się przeciwlec miesiąc cały.

Wojska piemonckie ściągają się znacznemi oddziałami na papieskiej granicy; a głoszą przytem, że Cialdini ma zamysł zająć powstańców we dwa ognie siłą 50 do 60.000 wojska, nad którem dowodzi.

Przyaresztowany w Neapolu p. Quatrebarbes jest synowiec znanego komendanta z Ankony.

Ruchy powstańcze w Neapolitańskiem uśmierzają się. Z tem wszystkiem nieład i zaburzenie panuje. Bandy powstańców gościły jeszcze 30. lipca w Benewencie, Avellinie, Potenzy i Cozenzy zabiegały do Auletty pod Salernem, a w Concello zerwali kolej żelazną; szczęściem że wcześnie uszkodzenie odkryto, i powłok przeszedł bez szwanku. Uwięziono mordercę, który komisarza policyi p. Mele zabił. — Jenerał Pinelli udał się do San Severo.

Rzym. Kardynał wikaryusz jeneralny wydał odezwę do ludności, aby brała udział w wielkiej uroczystości ofiary błagalnej, która pierwszych dni sierpnia w kościołach obchodzona będzie. Zniewaga tylu miejsc poświęconych służbie bożej, rabunek tylu ołtarzy przez tych, którzy Włochom raj ziemski zgotować przyrzekli, trwa ciągle, mianowicie w tych częściach królestwa neapolitańskiego, które wrą wojną domową. Papież chcąc uprzedzić życzenia wielu wiernych, nakazał tę publiczną ofiarę pokutną i błagalną. — Błędną wiadomość podał *Journal des Débats* z 8go b. m., że Rzym ma 5060 księży i mnichów. Najnowsze obliczenie według Stato delle anime dell' alma citta di Roma podaje 1417 księży świeckich, 2390 zakonników i 2031 zakonnic. Wielki priorat maltański ogłasza także statystyczne sprawozdanie o obecnym składzie członków zakonu we Włoszech. Celem tego wykazu ma być: obsadzenie prebend i komturstw, które w Lombardzko-weneckiem i Państwie

kościelnem i w Neapolitańskiem do zakonu należą, aby tym sposobem zaprotestować przeciw niebezpieczeństwu własności w obec powszechnego państw włoskich zaboru.

— Pan Marco, wicegubernator Bergamu, wydał następujący okólnik:

Rząd tutejszej prowincyi otrzymał wiadomość, że pewne stronnictwo dla swoich osobistych widoków podmawia obywateli i urzędników, a nawet zbiera podpisy do protestacyi przeciw obsadzeniu Rzymu wojskiem francuskiem. Akt łaski, gdyby przyszedł do skutku, udaremniłby dążności polityki hrabiego Cavoura, tego wielkiego dyplomaty, a może opóźniłby nawet upragnione rozwiązanie.

Przekonany o patryotyzmie i przychylności Waszej dla rządu Króla, nie wątpi podpisany, że Pan czynny weźmiesz udział, aby objaśnić opinię publiczną w rzeczonym przedmiocie, i zapobiedz zbaczaniu z drogi prawa. *Marco*, wicegubernator.

Niemce.

(Zmiana w ministeryum pruskiem. — Członkowie sejmu na koronacyi.)

Nowa pruska gazeta zawiera, co następuje: Co do zmiany ministra spraw zewnętrznych dowiadujemy się, że najwyższy rozkaz gabinetowy, mocą którego bar. de Schleinitz na własne żądanie uwolniony z posady, a w miejsce jego ministrem spraw zewnętrznych mianowany hr. Bernstorff był już podpisany od trzech tygodni. Miano go ogłosić równocześnie z odjazdem bar. Schleinitza, lecz postanowiono później, aby minister zatrzymał jeszcze nominalnie swój urząd podczas swego teraźniejszego urlopu, a mianowicie do połowy miesiąca września, poczem dopiero złoży go w ręce swego następcy. Przyczyną tego był głównie wzgląd na osobę hr. Bernstorfa, który chciał wprzódy skończyć jeszcze kuracyę u wód karlsbadzkich, i zrobić podróż do Londynu, co gdyby już przedtem objął posadę ministra, według przyjętych zwyczajów etykiety dyplomatycznej nie mogłoby nastąpić. Czynnościami ministerstwa spraw zewnętrznych zawiaduje tymczasowo podsekretarz stanu de Gremer, z wyjątkiem kontrasygnowania najwyższych rozporządzeń, co w nieobecności p. de Schleinitza załatwia minister spraw wewnętrznych hr. Schwerin.

— *Powszechna pruska gazeta* prostuje pogłoskę, jakoby z okazyi koronacyi w Królewcu miał być pierwej zwołany sejm pruski na sesyę nadzwyczajną. Będą tylko członkowie sejmu zaproszeni, każdy osobnym listem hr. Schwerina dołączonym do najwyższej proklamacyi koronacyjnej.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Pszczoła północna o Turcyi. — Prośba szlachty wileńskiej.)

Wychodząca w Petersburgu *Pszczoła północna* wyraża się z wielkiemi pochwałami o usiłowaniach Sułtana Abdul Azisa, które według słów pomienionego dziennika nie pozostaną bez ważnych dla polityki europejskiej następstw.

Siły wewnętrzne Turcyi były potąd sparaliżowane, lecz gdy napowrót będą odzyskane, Turcya może stać się państwem samodzielnem, jak Hiszpania, Dania i Holandya. Co więcej, jeżeli Abdul Azis nie ochłonie w swej czynności, może podnieść państwo ottomańskie do znakomitej lądowej i morskiej militarnej potęgi.

— Szlachta w Wilnie podała do rządu prośbę o jak najprędsze przyprowadzenie do skutku emancypacyi włościan, iż teraźniejszy stan przechodowy nie jest do zniesienia.

Grecya.

(Niepokoje na pograniczu. — Wiadomości bieżące.)

Doniesienia z prowincyi nadgranicznych są bardzo niepomyślne. W każdym zakącie grasują rozbójnicy, niebezpieczeństwo osób i własności powiększa się codziennie. Rząd nie ma środków dostatecznych, przegrodzić zaś nieszczęściu bez ścisłego porozumienia z sąsiadem, zupełne niepodobieństwo, natomiast graniczne władze tureckie oskarżają się wzajemnie o wspieranie rozbójników. Przepadł gdzieś bez wieści Nicolaides, sekratarz nomarchialny, który przed trzema miesiącami wpadł w ręce bandy rozbójników. Jest obawa, czy nie został zamordowany nie mogąc złożyć okupu. Co do stanu śledztwa w sprawach spiskowych nie ma nic nowego, zdaje się, że rząd nie mogąc znaleść dowodów przeciw osobom podanym za naczelników, ogłosi amnestyę i dzienniki głośno o tem wspominają, dodając swoje uwagi, według widoków stronnictwa, za lub przeciw rządowi.

Turcya.

(Uroczystości; Daud Basza. — Druzowie i Maronici. — Eskadry cudzoziemskie. — Z Damaszku.)

Bejrut, 14. lipca. Do *Donau-Zeitung* piszą z tego miasta: „Uroczystości z powodu odczytania firmanu skończyły się; trwały trzy dni, iluminacye były świetne. Panujący monarcha potwierdził prawa, traktaty i regulamina poprzedniego Sułtana, równość wszystkich wyznań w obec prawa jest uznana, a obawy chrześcian znikają, ale też i poskromiły się wybujałe uroszczenia fanatycznych Muzułmanów. Kilku z nich przyaresztowano. — Daud Basza, nowy chrześciański gubernator całego Libanu przybył tu dnia 5go parowcem „Kars“ i wszedł już w stosunki z władzami miejscowemi i znakomitościami kraju. Druzowie i Maronici są zarówno z tego niekontenci. Druzowie, że utracili swego własnego kajmakama, Maronici, że ich zawiodła nadzieja ujrzeć familię Szehaba ponownie w posiadaniu władzy. Daud Basza jest katolicki Ormianin, nie ma żadnych spółwierców na Libanie, przeto będzie mu łatwo wykonywać bezstronnie urzędowanie. Można się spodziewać, że rząd wspierać go będzie, a niechęć obydwóch stron wkrótce ustanie. W przyszły czwartek nastąpi odczytanie firmanu nowego gubernatora Libanu i na to zwołał Fuad Basza wszystkie władze i znakomitości Libanu. Aresztowani Kurszyd Basza, Sawkioja Fahir Basza i naczelnicy druzyjscy (wyjąwszy exkajmakam Druzów Erim Ahmet Baslan i Ticik Jusef Abdel Malek, których ułaskawiono), wsiedli na okręta i jednych deportowano do Larnaka, Rodu i Stanchio, a drugich do Belgradu. — Obce eskadry bawią jeszcze tutaj i zaopatrują się w zasoby na zimę, gdyż mają zimować w Mammaressa. Liniowe okręta francuskie odwiedzają często sąsiednią wyspę Cypr, którą Anglicy zeszłego roku opatrywali. Były tam już okręta „Fontenoy“, „Algérie“ i „Imperial“, niebawem popłyną tam „Eylau“ i „Bretagne“. Na tym ostatnim okręcie znajduje się kontradmirał Barbier de Tinau sam. Na Cyprze zaciągają majtków tureckich na załogę różnych okrętów wojennych, i wkrótce ją uzupełnią. Wojskowy gubernator Cypru Ali Riza Basza odpłynął parowcem Lloyda do Konstantynopola, gdzie jest mianowany komendantem jednej z fortec. Pułkownik zastępuje tymczasem jego miejsce. — Zmiana tronu obudziła także w Damaszku między fanatycznymi Turkami rozmaite nadzieje, jakoż czynili niejakie demonstracye, którym jednak sprężyste wystąpienie i oględne rozporządzenia gubernatora Emira Baszy położyły tamę. Uroczystości i festyny z powodu odczytania firmanu przeszły bez najmniejszego zaburzenia spokojności publicznej.“

Azya.

(Doniesienia z Chin.)

Hongkong, 28. maja. Do *Weser Ztg* piszą: Korsarstwo u wybrzeży Makao rozszerza się coraz bardziej. Niedawno napadli rozbójnicy morscy w pobliżu Hongkongu na kilka okrętów i wytępili prawie całą załogę. Nawet na parowcu z Kantonu zabito kapitana gdy jechał. Na angielskim brygu „North Star“, przeznaczonym z Hongkongu na morze, także zaszły na kilka mil od portu, niedaleko Green-Island, straszliwe sceny; znaleziono kapitana, sternika i wszystkich ludzi na pokładzie pomordowanych. Okręt wiózł gotówkę w pieniądzach, a musieli korsarze pewnie mieć o tem wiadomość. Drugi okręt angielski „Osprey“ z Sajgonu rozbił się; kapitan z załogą opuścił rozbity okręt na łodzi, i w pobliżu Ladronów napadli na nich trzykrotnie korsarze, ogołocili nawet ze sukień, co większa, tak wszystkich pokaleczyli, że teraz niebezpieczni chorzy. Nawet złodziejstwo wzmogło się bardzo w tutejszym porcie i przeciw temu zbywa na potrzebnych środkach ostrożności, tak że kapitanowie doznali już w tej mierze wiele przykrości.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Werona, 6. sierpnia. Od 12. lipca do 4. sierpnia przeszło tędy 71 dezerterów włoskich.

Turyn, 6. sierpnia. Dzisiejsza *Opinione* donosi: W Neapolu ponowiły się demonstracye na wielki rozmiar przeciw deputowanym prawej strony. Demonstracye te pochodzą od stronnictwa republikańskiego. *Opinione* protestuje w imieniu Włoch przeciw obelgom miotanym na deputowanych narodu. W Brandini aresztowano kilku najznakomitszych obywateli za uroczystość urządzoną ku czci króla Franciszka II.

Florencya, 5. sierpnia. W górach Premilcuore ukrywa się wiele zbiegów przed rekrutacyą z prowincyi Emilii.

Medyolan, 6. sierpnia. *Perseveranza* donosi z Turynu: Dnia 2. b. m. po południu karabinierowie aresztowali emigranta weneckiego na jednym z placów publicznych. Wiadomość o tem doszła natychmiast do jego towarzyszów zebranych w pobliskim hotelu. Ci w liczbie dwunastu rzucili się na karabinierów, powstała bójka, w której pięciu Wenecyan i dwóch karabinierów ciężkie odniosło rany.

Sztutgarda, 6. sierpnia. Komisya stanu proponuje co do wniosku Rejscherta w kwestyi heskiej: Izba zechce zaprotestować przeciw uchwałom i motywom związku, i prosić rząd wprowadzić napowrót konstytucyę z r. 1831 z dodatkami, z zastrzeżeniem rewizyi w drodze konstytucyjnej.

Kopenhaga, 5. sierpnia, wieczorem. Szambelan dworu Irvinger odjechał w niedzielę wieczór do Baden-Baden z własnoręcznym listem królewskim do Króla pruskiego.

Wiadomości handlowe.

Bochnia, 1. sierpnia. W miesiącu lipcu b. r. przywieziono na targi tutejsze 1550 meców pszenicy, 2200 m. żyta, 930 m. jęczmienia i 680 m. owsa. Cały dowóz został sprzedany po następujących cenach przeciętnych: mec pszenicy (91 ℔) 4zł. 91c.; żyta (76 ℔) 3zł. 97c.; jęczmienia (71 ℔) 3zł. 40c, owsa (51 ℔) 2zł. 25c. w. a.

Wiedeń, 5go sierpnia. Na dzisiejszy targ bydła rzeźnego przypędzono z Węgier 1719, z Galicyi 1208, z prowincyi 71 sztuk wołów. Z tych rzeźnicy wiedeńscy kupili 1902, wiejscy 1091 sztuk, a oprócz tego jeszcze 1 sztuka sprzedaną została. Waga szacunkowa jednej sztuki od 535 do 640 funtów. Cena przeciętna wyno-

siła 146 zł. do 200 zł. za sztukę, a 25 zł. 50 c. do 31 zł. w. a. za cetnar.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 8. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Grocholski Mik., z Rosyi. — Pougowin Konst., ces. ros. radca państwa, z Petersburga. — Borowski Mat., z Hurka.

Hotel europejski: Hosz Edward, z Pukienic.

Hotel Langa: Hr. Badeni Edw., c. k. pułkown., z Łańcuta. — Wolfarth Kar., c. k. radca namiestn., z Wiednia.

Hotel angielski: Krzysztofowicz Antoni, Trybochówiec. — Mikołajewicz Kasp., z Filipowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 8. sierpnia.

PP. Mayer Jan, c k. podporucznik, do Gródka. — Muszyński Włodz., do Sowołusk. — Augustynowicz Bronisław, do Woszczaniec. — Szymanowski Osw., do Drezna. — Br. Błażewski Krzyszt., do Nowosiółek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. sierpnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	326.73	+ 15.9	75.1	zachodni	sł.	pogoda
2. god. po poł.	326 75	+ 21.1	52 1	"	"	pochmurno
10. god. wiecz.	326 62	+ 15 5	79 1	"	"	pogoda

TEATR.

Dziś teatr polski. Krakowskie towarzystwo artystów dram. pod dyrekcyą p. Pfeiffera: **„Scena za sceną"**, szkic dramatyczny w 4 aktach napisał Karol Pieńkowski.

Kurs lwowski.

Dnia 8. sierpnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	46	6	52
Dukat cesarski	" "	6	48	6	54
Półimperyał zł. rosyjski	" "	11	15	11	29
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	15	2	17
Talar pruski	" "	2	6	2	8
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	80	40	81	20
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	84	40	85	15
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	148	—	150	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	33	67	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	25	81	75

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 8. sierpnia.

	Instytut kupuje zł.	kupuje c.	sprzedaje zł.	sprzedaje c.	Za kupon wypada zł.	c.
Dawne prócz kuponów 100 po w.	84	84	85	47	—	43 1/6
Nowe " " 100 " "	80	80	81	40	—	41 1/0

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 8. sierpnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 81.35. Metaliki po 5% za 100 zł. 68 20; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—, Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 749.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 175.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 136.50. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.56, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 135 75.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 5. sierpnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	62 90	63.10
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	81.40	81.50
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	81.60	81.70
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	68.20	68.30
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	68.40	69.10
dtto. " 4½%	59 50	59.75
dtto. " 4%	52.50	53 —
dtto. " 3%	39 25	39.75
dtto. " 2½%	35.—	36.—
dtto. " 1%	13.75	14.—
Przez. do wylos. z r. 1839	115.75	116.—
" 1854	88 75	89 —
" 1860	83.70	83 80
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	87.50	88.—
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	67 —	68.—
" 4½%	58 —	58 50
" 4%	51.—	52.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3½%	45 —	46.—
" 3%	42.—	44.—
" 2½%	41 —	42 50
" 2¼%	37 —	38.—
" 2%	32.—	34.—
" 1¾%	29.—	29.50
dtto. z procent za granicą " 5%	67.—	68.—
" 4½%	57 —	58.—
" 4%	50.50	51.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	89 50	90 50
Wyż. Aust. i Salb	88.50	89.—
Czech	90.50	90 75
Morawii	86.—	86 50
Szląska	84.50	85.—
Styryi	87.—	88.—
Tyrolu	98.50	99.50
Kar., Krainy. i Wyb.	87.50	88 50
Węgier	68 50	69.50
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	67 25	69.—
Galicyi	66.50	67.—
Siedmiogr. i Bukow.	65 25	66 —
Lom. wen. poż. z r. 1850	109 —	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	89 —	89.50
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	67.—	68.—
" 4%	50.50	51.—
" 3½%	43.—	43.50
" 3%	38.—	38.50
" 2½%	31.50	32.—
" 2%	24.50	25.—
" 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	18.—	20.—
" 2½% za 100 zł.	15.—	17.—
" 2¼% za 100 zł.	14.—	15.—
" 2% za 100 zł.	13.—	14.—
" 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	740.—	751
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	175 20	175 30
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	596 —	598 —
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1954	1955.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	269 50	270.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	168.25	168 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	120 25	120 75
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	229.—	230.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	147 50	148 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	78.—	80.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k,	680.—	685.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	143.—	146.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	123.—	124.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	427.—	429.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	221.—	223.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	394.—	396.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	365.—	370.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	103.—	103 50
10 " 5%	97.—	98 —
przeznacz. do los. po 5%	90 —	90 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99.50	100.—
przez. do los. po 5%	86.50	86 70
Gal. Tow. kred. po 4%	80.50	82.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.75	97.25
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	103 10	103 25
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	144.—	144 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	98 50	99.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	136 75	137.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	80.—	81.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
Lloyda za 100 zł.	83.—	86.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	118 50	118 75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	96 —	96.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.50	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.—	36.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	96.—	96 50
Salma " 40 " "	36.50	37 —
Palffego " 40 " "	37.75	38.25
Clarego " 40 " "	34.75	35.25
St. Genois " 40 " "	36 —	36 50
Windischgrätza 20 zł. "	22.50	23 —
Waldsteina 20 " "	22.—	22 50
Keglevicha 10 " "	14.25	14.75

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	115.50	115.50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	115 70	115.80
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	101.50	101.50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	136 70	136.80
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	54.—	54 10
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.56	6.57
dtto. pełnej wagi	6.56	6.57
Korona	18.87	18 90
20frankówka	10.90	10.95
Rosyjski impery.	11.24	11.28
Talar związkowy	2.04½	2.05
Srebro	135.75	136.—
Kurs korony w k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Pożar w Brodach.) Dnia 4. b. m. między jedynastą i dwunastą godziną przed południem wszczął się w Brodach w domu przy ulicy szpitalnej, na dachu pożar, lecz szybką pomocą i przypadkowo rzęsistym deszczem został natychmiast zagaszony. Wypadek, że pod palącym się dachem znaleziono materyały palne, naprowadza na domysł, że ogień był umyślnie podłożony.

(Pożar w Pilznie.) W Pilznie, w obwodzie tarnowskim wybuchł w nocy z 26. na 27. lipca o godzinie pół do pierwszej w stodole po za ulicą węgierską ogień, który 5 stodół i eraryalną stajnię na konie obrócił łw perzynę. Przyczynę powstania tego ognia nie wyśledzono dotychczas. Nie doznały szkody ani konie, ani inne przedmioty eraryalne.

(Statystyka kryminalna.) Policya angielska podaje poczet popełnionych w roku 1850 zbrodni, o ile jej wiadomo, na 50.405, co w porównaniu z rokiem poprzednim okazuje zmniejszenie 3,1 pct. Z osób przyaresztowanych wypuścili na wolność sędziowie polityczni za uprzedniem przesłuchaniem 8659, więcej niż trzecia część, zaś 16.203 czyli 32,1pct. stawiono przed sąd assysów i uznano winnymi. Sumarycznie osądzono w obec sędziów pokoju 384.918 osób (2pct. mniej niż r. 1859), a z tych ukarano prawie dwie trzecie części, 255.803. Za znieważenie kobiet 2948 czyli 7pct. mniej. Za przekroczenie ustawy polowania 8654, powiększenie o 4,8pct. Ogólowa liczba zapozwanych osób wynosiła 409.780; z tych 137.574 takich, co dotąd prowadziły nieposzlakowane życie, 144.485 nieznanych policyi, a 127.721 osób złego, podejrzanego czyli rozwiązłego sposobu życia. Służba policyi składała się z 20.780 ludzi; utrzymanie jej kosztowało 15,311.111 funt. szt. Domów osławionych było 24.711 czyli 5,9pct. mniej niż r. 1859, wolno wałęsających się, znanych policyi złodziejów 37,914, a między tymi ścigano 19.864.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*